

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

z edukacji dla bezpieczeństwa

w klasie VIII Szkoły Podstawowej w Domaniewicach

1. Przedmiotowe zasady oceniania opracowano w oparciu o:

- Statut Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Domaniewicach,
- Podstawę programową z edukacji dla bezpieczeństwa dla szkoły podstawowej,
- Program nauczania z edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej.

2. Cele ogólne oceniania:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych z edukacji dla bezpieczeństwa i postępach w tym zakresie,
- kształtowanie postaw ucznia i pomoc w samodzielnym kształceniu,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

3. Osiągnięcia uczniów podlegające sprawdzaniu i ocenianiu:

- wiadomości: opisywanie faktów, terminów, zrozumienie sposobu postępowania w sytuacji zagrożenia;
- umiejętności: twórcze rozwiązywanie problemów, praktyczne stosowanie informacji z różnych źródeł oraz wartościowanie ich;
- ćwiczenia praktyczne: udzielanie pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia i utraty zdrowia;
- postawy humanitarne i obywatelskie;
- aktywność społeczna na rzecz bezpieczeństwa;
- zachowanie w trakcie zajęć, głównie w sferze postaw: aktywność i systematyczność.

4. Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć uczniów:

Uczniom stwarza się możliwość dokonywania oceny własnych postępów i osiągnięć oraz stosuje się różnorodne formy oceniania:

- a) odpowiedzi ustne (w zależności od potrzeb i tematyki lekcji) obowiązuje znajomość materiału z maksymalnie trzech ostatnich lekcji. Przy ocenie uwzględnia się przede wszystkim poprawność merytoryczną wypowiedzi na określony temat, właściwe charakteryzowanie zagadnień związanych z powszechną samoobroną i pierwszą pomocą przedmedyczną, umiejętność wnioskowania przyczynowo skutkowego oraz proponowania właściwych zachowań;
- b) prace pisemne:
 - 1. kartkówki – obejmujące materiał z 2 – 4 ostatnich lekcji (mogą, ale nie muszą być wcześniej zapowiedziane). Przynajmniej jedna w danym okresie klasyfikacyjnym przy jednej godzinie tygodniowo;
 - 2. sprawdziany – są obowiązkowe i obejmują najczęściej zakres z większej partii materiału, najczęściej jest to dany dział/rozdział. Sprawdziany muszą być zawsze zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem z odnotowaniem tego faktu w dzienniku. Do każdego sprawdzianu określa się przewidywany zakres materiału. Przez sprawdzian należy rozumieć także inną formę, jak test czy praca klasowa. Przewiduje się minimum jeden sprawdzian w danym okresie klasyfikacyjnym;
- c) sprawdziany praktyczne – są obowiązkowe i obejmują zakres materiału: ocena stanu poszkodowanego, prawidłowe wezwanie pomocy i określenie stanu bezpieczeństwa, układanie poszkodowanego w pozycji bocznej - bezpiecznej, resuscytacja krążeniowo-oddechowa. **Ze względu na znaczący charakter materiału sprawdziany te uczeń ma prawo zaliczać do momentu oczekiwanego efektu!** Sprawdziany praktyczne mają najwyższą wagę i wpisywane są w dzienniku podobnie jak sprawdziany pisemne kolorem czerwonym
- d) aktywność na lekcji – ocenianiu podlega zaangażowanie na lekcji, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, praca w grupach, udział w dyskusjach, prowadzących do wyciągania wniosków, prowadzenie działań ratowniczych, wykonywanie określonych czynności, kreatywność. Aktywność oceniana jest w postaci „plusów”.

Uczeń na każdej lekcji może otrzymać za aktywne uczestnictwo „+”. Skumulowana liczba „+” odpowiada ocenie częściowej za aktywność. Reguła ta nie odnosi się do oceny niedostatecznej i dopuszczającej. Nie określa się limitu „+” na danej lekcji, jak również terminu ich ważności, co oznacza, że przechodzą na kolejne zajęcia w ciągu całego roku szkolnego. Uczeń sam decyduje, czy za zebrane „+” chce otrzymać ocenę (np. za cztery „+” ocenę dobrą), czy zbiera „+” dalej na wyższą ocenę. Maksymalnie za pięć „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, kolejne zebrane „+” sumowane są do następnej oceny;

- e) praca domowa – ocenie podlega samodzielność, poprawność i staranność wykonania pracy. Najczęściej są krótkoterminowe, zadawane z lekcji na lekcję. Za niepoprawnie wykonaną pracę domową uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej.
- f) inne formy – udział w konkursach przedmiotowych, samodzielne opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, **zachowanie w trakcie zajęć – głównie w sferze postaw, przynależność do Ochotniczej Straży Pożarnej, aktywność społeczna na rzecz bezpieczeństwa, postawy humanitarne i obywatelskie, udział w Międzyszkolnym Konkursie Pierwszej Pomocy**. Za w/w formy uczeń może uzyskać ocenę bardzo dobrą lub celującą.

5. Wskaźniki ocen:

Oceny klasyfikacyjne wyrażane są liczbowo w skali 1 – 6. W ocenianiu bieżącym skala ulega rozszerzeniu do następującej: 6, 5+, 5, 5-, 4+, 4, 4-, 3+, 3, 3-, 2+, 2, 2-, 1. Plusy i minusy wskazują na stan wiadomości między ustalonymi w skali ocenami: „+” należy interpretować jako +0,50 do danej oceny, zaś „-”, jako -0,25 od danej oceny.

Przy ocenianiu sprawdzianów stosuje się progi procentowe zaliczeń na poszczególne oceny (sprawdzian może zawierać zadanie ponadprogramowe, ale nie musi):

100% - 98%	celujący
97% - 96%	bardzo dobry +
95% - 90%	bardzo dobry
89% - 88%	bardzo dobry –
87% - 85%	dobry +
84% - 75%	dobry
74% - 73%	dobry –
72% - 70%	dostateczny +
69% - 56%	dostateczny
55% - 54%	dostateczny –
53% - 50%	dopuszczający +
49% - 40%	dopuszczający
39% - 38%	dopuszczający –
37% - 0%	niedostateczny

W przypadku kartkówek i innych form nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen w zależności od stopnia trudności.

Przy klasyfikacji okresowej i rocznej uwzględnia się wszystkie oceny częściowe. Oceny klasyfikacyjne są średnią wypadkową wszystkich ocen częściowych, przy czym najwyższe znaczenie mają kolejno:

- sprawdzian praktyczny,
- aktywność/ inne formy,
- sprawdzian pisemny,
- kartkówka/ odpowiedź ustna,

– praca domowa

Dodatkowo brane są pod uwagę: postępy, zaangażowanie i aktywność, wkład pracy i indywidualne możliwości psychofizyczne ucznia.

Średniej wypadkowej na koniec każdego okresu przyporządkowuje się ocenę klasyfikacyjną następująco:

0 – 1,70	niedostateczny
1,71 – 2,60	dopuszczający
2,61 – 3,60	dostateczny
3,61 – 4,60	dobry
4,61 – 5,40	bardzo dobry
5,41 – 6,0	celujący

W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może odstąpić od powyższej skali w nieznacznym zakresie.

Nieprzygotowania do lekcji:

Uczeń ma możliwość zgłoszenia jednego nieprzygotowania do lekcji przy jednej godzinie tygodniowo w danym okresie klasyfikacyjnym. Nieprzygotowania niewykorzystane w pierwszym okresie nie przechodzą na drugi okres klasyfikacyjny. Nieprzygotowania uczeń zgłasza przed rozpoczęciem zajęć.

W przypadku wykorzystania przez ucznia ustalonej liczby nieprzygotowań każde następne wiąże się z wystawieniem oceny niedostatecznej za brak pracy domowej.

Nieprzygotowanie zwalnia ucznia na danych zajęciach z: odpowiedzi ustnej, niezapowiedzianej kartkówki, nieodrobionej pracy domowej. Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia z aktywnego uczestniczenia w lekcji, ani zapowiedzianego sprawdzianu czy kartkówki.

Brak pracy domowej lub nieprzygotowanie ucznia, niezgłoszone przez niego na początku zajęć, a stwierdzone przez nauczyciela, powoduje wystawienie oceny częściowej niedostatecznej.

Nieobecność na sprawdzianie i poprawa ocen:

- Uczeń który nie pisał sprawdzianu bądź nie zaliczył sprawdzianu praktycznego! z przyczyn usprawiedliwionych, ma obowiązek napisać go/zaliczyć w praktyce w terminie do dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- Uczeń może za zgodą nauczyciela (który decyduje o jej zasadności i sposobie) poprawić ocenę ze sprawdzianu i odpowiedzi ustnej w terminie do tygodnia od otrzymania oceny. Poprawie nie podlegają kartkówki.
- Do dziennika wstawia się oceny z popraw, z wyjątkiem oceny niedostatecznej i niższej od oceny wyjściowej.

6. Zasady oceniania przedmiotowego:

- Każdy uczeń oceniany jest jawnie zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Nie ocenia się zachowania ucznia jako formy aktywności przedmiotowej.
- W przypadku nieobecności usprawiedliwionej trwającej dłużej niż tydzień nie ocenia się ucznia do trzech dni po powrocie do szkoły. Ponadto ocenie nie podlega uczeń w trudnych sytuacjach losowych.
- Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną w przypadku, gdy wyraźnie, bez sensownego usprawiedliwienia odmawia pisania sprawdzianu czy kartkówki, a także odpowiedzi ustnej.
- Ocenę ze sprawdzianów (pisemnych i praktycznych) wpisuje się do dziennika zawsze kolorem czerwonym.
- Nauczyciel zobowiązany jest oddać ocenione sprawdziany i kartkówki w terminie dwóch tygodni od ich napisania.
- Nauczyciel stosuje regułę, że w tygodniu nie mogą być więcej niż trzy sprawdziany, a jeden w ciągu dnia. Reguła ta nie odnosi się do kartkówek.
- Określa się 3 oceny cząstkowe jako minimalną ilość ocen do klasyfikacji przy jednej godzinie zajęć tygodniowo. Z reguły liczba ta jest wyższa.
- Niesamodzielna praca (tzw. „ściągnięcie”) oraz podpowiadanie w czasie pisemnej bądź ustnej formy wypowiedzi ucznia, a także kopiowanie prac z Internetu jest niedopuszczalne. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji nauczyciel wystawia uczniowi ocenę niedostateczną.
- Uczeń jest zobowiązany posiadać na lekcji zeszyt przedmiotowy a także podręcznik.
- Błędy ortograficzne i estetyka zapisu nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
- Każdy 13. dzień miesiąca ustala się dniem bez oceny niedostatecznej (zasada ta nie obowiązuje w przypadku niezgłoszonej i nieodrobionej pracy domowej oraz przy oddawaniu pisanych wcześniej sprawdzianów czy kartkówek).
- Dla uczniów posiadających opinię lub orzeczenie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, dostosowuje się wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych. Uczniowie Ci oceniani są zgodnie z zaleceniami wydanymi przez specjalistów. Dostosowania wynikające z indywidualnych potrzeb ucznia mogą polegać m.in. na:
 - stosowaniu metody podpowiedzi i konkretyzacji zadań,
 - motywowaniu do nauki poprzez pochwały i nagradzanie najmniejszego sukcesu, w tym indywidualnie i na forum klasy,
 - zachęcaniu do uczestniczenia w zajęciach dodatkowych oraz indywidualnych konsultacjach,
 - aktywizowaniu do pracy w trakcie lekcji,
 - indywidualizowaniu prac domowych, m.in. poprzez zadawanie prac o mniejszym stopniu trudności,

- indywidualizowaniu pracy na lekcji, poprzez dostosowanie niektórych treści do możliwości ucznia,
- dostosowaniu sprawdzania wiadomości i umiejętności np. poprzez wydłużenie czasu pracy i/lub podanie zadań o niższym poziomie trudności,
- sugerowaniu możliwości zaliczania mniejszych partii materiału w zależności od możliwości ucznia,
- organizowaniu pomocy koleżeńskiej z zaangażowaniem uczniów bardziej uzdolnionych.

7. Sposoby informowania uczniów i rodziców (lub opiekunów prawnych) o zasadach oceniania, postęпах i osiągnięciach oraz zagrożeniach:

- Uczniowie są zapoznawani z Przedmiotowym Zasadami Oceniania na pierwszej godzinie lekcyjnej, natomiast rodzice (lub prawni opiekunowie) na pierwszym zebraniu rodzicielskim.
- Wymagania na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom.
- Oceny są jawne dla uczniów i rodziców (lub prawnych opiekunów).
- Nauczyciel informuje uczniów o ocenach bezpośrednio po ich uzyskaniu.
- Nauczyciel informuje rodziców (lub prawnych opiekunów) o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych konsultacji, a także poprzez wpisy w dzienniku elektronicznym.
- Na miesiąc przed końcem półroczu i roku szkolnego uczniowie i rodzice (lub prawni opiekunowie) informowani są o wszystkich przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych, a w szczególności o zagrożeniach ocenami niedostatecznymi.
- Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca roku szkolnego.
- Na życzenie ucznia lub rodzica (lub prawnego opiekuna) nauczyciel udostępnia sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inną dokumentację oceniania ucznia.
- Na życzenie ucznia lub jego rodzica (prawnego opiekuna) nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.

8. Wymagania ogólne na poszczególne oceny:

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program;
- rozwija własne zainteresowania przedmiotem;
- bierze udział z sukcesami w zawodach, konkursach, olimpiadach;
- jest bardzo aktywny na lekcjach;

- wykonuje szereg zadań dodatkowych z własnej inicjatywy;
- jest żywo zainteresowany tym, co się dzieje w Ratownictwie Medycznym, w Polsce i na świecie;
- angażuje się w akcje humanitarne, ekologiczne, wolontariat;
- umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się bardzo poprawnym językiem przedmiotu;
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych;
- jego postawa jest wzorowa i godna naśladowania podczas reprezentowania szkoły poza jej terenem, w czasie składania raportu, w czasie uroczystości szkolnych.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach i jest do nich przygotowany;
- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, uzasadnia odpowiedzi korzystając z wiadomości prasowych i telewizyjnych;
- uzasadnia własne poglądy i stanowiska;
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk;
- interpretuje teksty źródłowe;
- rozumie, że oprócz prac uczeń ma także obowiązki;
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów;
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze;
- zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie;
- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa;
- umie pokierować grupą rówieśniczą;
- jego postawa jest wzorowa i godna naśladowania podczas reprezentowania szkoły poza jej terenem, w czasie składania raportu, w czasie uroczystości szkolnych.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w programie;
- chętnie pracuje w grupie;
- jest aktywny na zajęciach;
- umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje;
- wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela;

- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne;
- porównuje zachowania pozytywne i negatywne oraz ich wpływ na postawę ludzi;
- prezentuj różne sposoby rozwiązywania problemów;
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie;
- samodzielnie i poprawnie wykonuje proste ćwiczenia i zadania praktyczne;
- stosuje wiadomości do realizacji zadań z pomocą nauczyciela;
- jego wiedza jest fragmentaryczna i wyrywkowa;
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi;
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela;
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzielili mu grupa.

OCENĘ DOPUSZCZAJACĄ otrzymuje uczeń, który:

- posiada podstawy z zakresu obrony cywilnej i potrafi za pomocą nauczyciela nieść pomoc ofiarom zagrożeń;
- częściowo rozumie polecenia i instrukcje;
- zapamiętuje wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu tematycznego i z pomocą nauczyciela je odtwarza;
- poprawnie rozpoznaje, nazywa i klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, urządzenia, itp.;
- wykonuje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia;
- współpracuje w zespole przy wykonywaniu zadań praktycznych.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który;

- nie zna podstawowych pojęć z obrony cywilnej i pierwszej pomocy;
- przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozpoznać, nazywać i klasyfikować poznanych pojęć, zjawisk, urządzeń, itp.;
- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć na określony temat;
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia;

- nie potrafi wykonać prostego polecenia/zadania w tym wykonania resuscytacji krążeniowo-oddechowej czy ułożenia poszkodowanego w pozycji bocznej – bezpiecznej;
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki, nie interesuje się przedmiotem.

9. Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Rozdział I - Bezpieczeństwo państwa	
DOPUSZCZAJĄCY (2)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces - wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli - opisuje geopolityczne położenie Polski - omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego
DOSTATECZNY (3)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje bezpieczeństwa - wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie
DOBRY (4)	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa - opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski - potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy
BARDZO DOBRY (5)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej - wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) - wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski
CELUJĄCY (6)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski - potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska
Rozdział II - Postępowanie w sytuacjach zagrożeń	
DOPUSZCZAJĄCY (2)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń - wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom - rozróżnia sygnały alarmowe - omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów - wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie - rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne - rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej - wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać - wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka - wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych - definiuje pojęcie terroryzm - rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzane zachowujące się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych - zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji - rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej
DOSTATECZNY (3)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom - wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych - wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze - opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku - zna szkolną instrukcję ewakuacji

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru - wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi - wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa - omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz - opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych - opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom - opisuje zasady zachowania się na wypadek: strzelaniny, znalezienia się w sytuacji zakładniczej - zna główne przyczyny terroryzmu - prawidłowo wykonuje nakazane czynności
DOBRY (4)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce - dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia - wymienia sposoby przeciwdziałania panice - uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych - opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole - planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej - uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi - wie co należy zrobić w czasie ewakuacji - opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur - omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia - wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce - opisuje zasady zachowania się na wypadek: ataku bombowego, ataku gazowego, otrzymania podejrzanego przesyłki - wymienia najczęstsze akty terroru - wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób - zachowuje spokój i opanowanie
BARDZO DOBRY (5)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania - opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego - opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji - rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji - wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonącą na człowieku - wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni - opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych - omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy, - potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas: intensywnych opadów śniegu, ekstremalnie niskich temperatur, upałów, wichur, gwałtownych burz - omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) - wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek - omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru - zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji

CELUJĄCY (6)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania - zna system segregacji rannych TRIAGE - opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR
Rozdział III - Podstawy pierwszej pomocy	
DOPUSZCZAJĄCY (2)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym - demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - zna numery alarmowe - wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” - ocenia stan świadomości poszkodowanego - umiejętnie stosuje folię NRC - wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności - stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO - omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy - stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne - zakłada temblak - podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie - demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny - omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: zadławienia, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia
DOSTATECZNY (3)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” - wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy - poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym - ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku - udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło– zuchwa - sprawdza, czy poszkodowany oddycha - wymienia objawy utraty przytomności - wymienia ogniwa łańcucha przeżycia - omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wymienia objawy NZK - zna przyczyny NZK - wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: samochodowej, turystycznej, domowej - wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający - omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa - wie jakie są typowe objawy złamania - zna objawy zwichnięć i skręceń - omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: oparzeń termicznych - wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni - wie jakie są przyczyny: zadławienia, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia
DOBRY (4)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia - zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego - podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy - opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych - ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC - układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji

	<p>bezpiecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny omdlenia - opisuje ogniwa łańcucha przeżycia - definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo- oddechowa” - przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej - proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia - wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je - wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające - wie kiedy może zastosować opaskę uciskową - potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach - wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie - opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa - wie jakie są rodzaje złamań - wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie - omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: oparzeń termicznych, oparzeń środkami chemicznymi, wychłodzenia organizmu i odmrożeń - omawia objawy w przypadkach: zadławienia, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia
BARDZO DOBRY (5)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych - wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE - zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną - wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB - udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia - charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie - opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej - opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy - wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) - demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa - potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie - potrafi założyć opaskę uciskową - zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów - potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń - proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci - wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu - zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować - omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: zadławienia, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia - wykonuje na manekinie rękoczojny ratunkowy w przypadku zadławienia - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci
CELUJĄCY (6)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego - potrafi wykorzystać AED w praktyce - wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)

	- bierze udział w konkursach związanych z pierwszą pomocą i zajmuje wysokie lokaty
Rozdział IV - Profilaktyka zdrowotna	
DOPUSZCZAJĄCY (2)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje zdrowie - wymienia zachowania prozdrowotne - określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych - potrafi obliczyć współczynnik BMI - wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych - omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej - wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna”
DOSTATECZNY (3)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków - analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem - wymienia główne choroby cywilizacyjne z podziałem na choroby somatyczne i zdrowia psychicznego - zna definicję anoreksji i depresji - wymienia zasady asertywności, dobrej komunikacji - odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury
DOBRY (4)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe - wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania - zna i omawia zasadę 3x30x130 - zna wpływ snu na organizm człowieka - wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie - proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym - charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego - buduje komunikaty asertywne - wymienia zasady aktywnego słuchania
BARDZO DOBRY (5)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym - wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ - proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu - omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych - zna przykłady uzależnień behawioralnych i potrafi omówić kilka z nich - wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej - proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji - wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne
CELUJĄCY (6)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym

10. Ewaluacja PZO

Pod koniec roku szkolnego nauczyciel wspólnie z uczniami dokonuje analizy funkcjonowania przedmiotowych zasad oceniania na lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa.

Ewentualne zmiany w PZO będą obowiązywały od następnego roku szkolnego.

Opracował: *Cezary Wójcik*